

DEMOGRAFIE, DEMOKRACIE A DEMAGOGIE

Tři v moderní mluvě často užívaná slova, jejichž první půlka je vždy odvozena od řeckého *δημος* = lid.

Demografie je větev antropologie, zabývající se statistikami narození, sňatků, úmrtí, zaměstnání, nemocí atd, tedy číselnými údaji o lidstvu. Tvrdíme-li, že Spojené státy mají tolik a tolik obyvatel, nebo že tolik a tolik procent obyvatel Francie se živí vinařstvím, je to výsledek práce demografů.

Demokracie je ovšem "vláda lidu". Většinou tento pojem zahrnuje také svobodu projevu, tisku, sdružování a četné jiné svobody.

Co se týče "demagogie", je jeho druhá polovina odvozena od řeckého *δωρυός* = vůdce, nebo *ἀγγελος* = vésti. V klasických dobách byl demagog muž, který vedl lid jedné strany proti jiným stranám ve státě. Dnes se slova "demagog" většinou užívá v pejorativním (zlém) smyslu. Je to svůdce lidu, ten, který jej svádí k násilí, nespravedlnosti atd. líbivými hesly, lži, polopravdami, nebo i pečlivě vybranými pravdami. Moderní historie zná stovky demagogů: Hitler, Goebbels, Chomejni, Saddám Hussein, Slobodan Milošević atd., atd.

Italský novinář a historik Franco Bandini nedávno uveřejnil v římských novinách *Il Sabato* zajímavý článek na téma "přelidněnost". Všimněme si nejdříve nejdůležitějších bodů jeho argumentu. Bandini vychází z tvrzení, že počet lidstva nemohl, jak se často tvrdí, stoupnout ze dvou miliard v roce 1939 na dnešních více než pět miliard, většinou "zásluhou" zemí Třetího světa. Jako důvod udává, že právě tam je růst zdržován sociálními zmatky, strašnými zdravotními podmínkami a zuřivými hladomory. Bandini pokračuje: v roce 1939 napočítaly jednotlivé evropské koloniální správy v Africe 136 milionů obyvatel a byly obavy, že tento počet měl klesající tendenci navzdory snahám lékařů, usilujících o zlepšení hygieny mezi domorodci. V té době byl pokles vysvětlován různě, na př. kmenovými rozmíškami, nebo nemocemi jako syfilis, tuberkulóza, malárie, beriberi a bilharzie, boj proti nimž byl znemožňován zakořeněnými zvyky. Bandini tvrdí, že se hygiena v Africe za padesát let nezlepšila a k tomu přistoupilo dalekosáhlé umírání v důsledku válek a revolucí, hladomorů a přesunů obyvatelstva. Jak může dnes, ptá se Bandini, Afrika čítat 800 milionů obyvatelů?

V dalším se zmíněný autor soustřeďuje na případ Etiopie (Habeše), jež byla, spolu s přilehlou Eritreou a částí Somálska, až do pádu Mussoliniho Itálie italskou kolonií. Italové tam prováděli pečlivý součet obyvatelstva, koloniální komisaři procestovali zemi křížem krážem, vyšplhali se dokonce na 4620 m. vysoký Ras Dascian a vyhledali i ty nejisolovnější kmeny, které nezřídka ani nevěděly o habešsko-italské válce. Výsledkem jejich úsilí bylo zjištění, že Habeš spolu s Eritreou měly méně než 6 000 000 obyvatel. Dnes se však tvrdí, že totéž území čítá padesát milionů, tedy zhruba osminásobek, navzdor třem vražedným hladomorům, dvěma epidemiím zápalu mozkových blan, dlouholeté válce se Somálskem a občanské válce s Eritreou.

Bandini tvrdí, že dnešní Habeš nemá více obyvatel, než měla v roce 1941, kdy byli Italové odtamtud vypuzeni (t.j. ca 6 000 000).

V roce 1968, tedy v době, kdy zemi ještě vládl císař Haile Selassie, se novinář Bandini otázal tehdejšího habešského ministra vnitra, proč habešská vláda uveřejňovala přehnané statistiky počtu obyvatelstva a po delším handrkování jej donutil přiznat, že americká pomoc je "tolik a tolik dolarů na hlavu" a proto čím více hlav, tím více dolarů.... (Čímž přiznal falšování statistik za účelem zvýšení americké pomoci.)

Vláda komunisty Mengistu Haile Mariama pokračovala v podvodném vykazování většího počtu obyvatelstva. Proč, Bandini neříká, ale můžeme si domyslet, že tím Mengistu chtěl tlačit SSSR a komunistické země Východní Evropy k zvýšení hospodářské pomoci.

Ohledně ostatních afrických zemí tvrdí Bandini, že i ony zveřejňují přehnaná čísla a to ze tří důvodů:

1. aby ukázaly svou početní sílu a tím zastrašily jiné,
2. aby dostávaly větší zahraniční pomoc, kterážto je zpravidla úměrná počtu obyvatelstva,
3. aby zamaskovaly fakt, že fušeráctví na poli zdravotnictví a správy počet obyvatelstva ve skutečnosti snižuje.

Bandini přiznává jedinou výjimku: Egypt, kde považuje za možné, že počet obyvatelstva vzrostl ze 16 milionů v roce 1937 na dnešních 45 milionů.

Podle Bandiniho obnáší dnešní počet obyvatelstva Afriky kolem 400 milionů a ne 800 milionů, jak se většinou udává.

Nato si Bandini dovolil trochu ironie a posměchu: na základě falešných čísel si prý „afričtí potentáti“ mohou dovolit vést hovory o hladem umírajících nemluvnětech a také mohou omlouvat a vysvětlovat africkou emigraci do Evropy. Podle názoru STAVENIŠTĚ se v tomto bodě Bandini škaredě řízl a odkryl svoji zaujatost. Jeho vědeckost tím silně utrpěla. Ty nepřehledné zástupy vychrtlých dětí (i dospělých) a nahých nebo bídnyými čáry oděných mrtvol vidíme každodenně na obrazovkách televizorů. „Afričtí potentáti“ mohou lhát, ale videokamery stovek žurnalistů nelžou, poněvadž lhát nemohou.

Obraceje zřetel na Čínu uvádí Bandini, že sčítání lidu za Mao tse Tunga dospělo k výsledku 582 603 417 obyvatel. Roční přírůstek byl tehdy oficiálně udáván jako 1.2 %. Podle toho by v roce 1982 měla Čína mít 834 milionů a ne 1030 milionů, jak se tvrdí dnes (navzdory nepodařené zemědělské reformě a nedostatku potravy). Čína chce ohromit své sousedy a svět velkými čísly... Bandini říká, že obyvatelstva Číny a Indie tradičně kolísají, stoupají a pak zase klesají, ale pohybují se kolem trvalého průměru, který Bandini odhaduje na 500 až 600 milionů.

Ku konci článku čteme ještě argument, že i počet obyvatelstva bývalého SSSR je nižší, než se všeobecně má za to.

Závěr je ten, že všeobecně udávaný počet obyvatelstva zeměkoule (přes pět miliard) je přehnaný a že je spíše čtyři miliardy, dále že procento růstu obyvatelstva zemí Třetího světa je nula (nebo dokonce negativní) a že poplach s „biologickou bombou“ je humbuk.

STANOVISKO STAVENIŠTĚ

Bandini měl plné právo v demokratickém státě svůj článek uveřejnit. Demografie je věda a jako taková podléhá stálému vývoji a její údaje a tvrzení jsou opravitelné. Naše vědecké poznatky nikdy nejsou a nebudou jisté (cognitio certa). Je tu vždy možnost, že v budoucnosti budou modifikovány, opraveny, upraveny nebo i vyvráceny. Kdysi se myslelo, že země je plochá. Pak že je to koule. Dnes že je to „geoid“, t. j. že je zploštěná mezi póly. - Demografové vypočítají, že obyvatelstvo Číny na začátku dynastie Sung (r. 960) bylo tolik a tolik. Během času však mohou být objeveny nové dokumenty, nebo noví demografové zjistí, že staré výpočty bazírovaly na falešných údajích, nebo se zjistí (velmi častý zjev), že úředníci, organizující v oněch starých dobách soupis, počet obyvatelstva úmyslně zvětšovali nebo zmenšovali, anebo byli líní, nikoho nesčítali a počet si vycucali z palce.

Musíme se radovat nad pokrokem a vývojem věd, ať je to astronomie, chemie, fyzika nebo demografie. Víme, že plnou pravdu nikdy nepoznáme, ale aspoň máme ten příjemný dojem, že se jí každým novým objevem jaksi blížíme. Dnes satelity registrují a mapují různé zeměpisné údaje, na př. teplotu a vlhkost půdy, osev, přítomnost zbraní, typy hornin, atd. Možná, že není daleká doba, kdy satelity budou moci přesně sčítat obyvatelstvo celého světa. Pro STAVENIŠTĚ je zajímavé, obnáší-li lidstvo čtyři nebo pět miliard. MNOHEM ZAJÍMAVĚJŠÍ VŠAK PRO NÁS JE, ŽE STATISICE UBOHÝCH LIDSKÝCH BYTOSTÍ TRPÍ HLADEM, ŽÍZNÍ, NEMOCEMI, HMYZEM, PŘÍTOMNOSTÍ LIDSKÝCH VÝKALŮ, ZEMĚTŘESENÍMI, PŘÍLIVOVÝMI VLNAMÍ ATD. Je to DEMAGOGIE, když Bandini tvrdí, že jen „afričtí potentáti“ mluví o vyhladovělých dětech (a mlčí o tom, že obrazovky televizorů o nich mluví také). Je to DEMAGOGIE, když některé časopisy překládají a otiskují Bandiniho článek, aby ukolébaly svědomí svých čtenářů, kteří nemají soucitu s hladovějícími a žíznícími. Když toho lidstva není tolik, tak jaképak starosti, říkáji.